

JACÇ

24

LA REVISTA DE JAZZ, BLUES I MÚSIQUES IMPROVISADES

PERICO SAMBEAT
SANTIAGO AUERÓN
MARTÍ SERRA
JOAN DÍAZ TRIO
& SÍLVIA PÉREZ
premis jaç 2009

MARC MIRALTA
La vida és somni

HIROMI
Tsunami al piano

JERRY BERGONZI
Sabates italianes

CRIS JUANICO
Tot amb orquestra

IGNASI TERRAZA

El pianista de la llum

MILES DAVIS
50 anys d'un geni en blau

TRIPHASIC
Llibert Fortuny ataca de nou

FESTIVALS DE PRIMAVERA 28è FESTIVAL DE JAZZ DE TERRASSA · BLACK MUSIC FESTIVAL
DIXIELAND TARRAGONA · CAFÈ JAZZ CALELLA · VII FESTIVAL INTERNACIONAL JAZZ DE REUS
JAZZ A L'AUDITORI DEL VENDRELL · VOLL-DAMM 17è FESTIVAL DE JAZZ DE FIGUERES

NÚMERO 24
ANY VI
FEBRER-MARÇ 2009
JACÇ + DVD: 6 €

IGNASI TERRAZA PASSIÓ CEGA

Els seus discos tenen un espai propi a les botigues del Japó. El Festival de Montreal ha demostrat interès per la seva proposta. La ciutat francesa de Marciac, que acull un dels festivals de jazz més importants del continent, l'ha inclòs en la seva temporada regular. Té un segell i web pròpies —Swit Records— i acaba de publicar disc —*Plaça Vella*— en companyia d'un dels pioners del jazz a Catalunya, el trompetista **Josep Maria Farràs**, i el que ell considera el millor saxo alt de l'actualitat, **Jesse Davis**. Toca a les fosques i és el pianista més lluminós del jazz català. El seu nom, **Ignasi Terraza**.

TEXT PERE PONS **FOTOS** JUAN MIGUEL MORALES

Ara fa deu anys **Ignasi Terraza** es va inventar *Jazz a les fosques*, un espectacle que va permetre a molts espectadors veure la llum. La sensació de percebre la música en directe des d'una sala obscura no només posava el públic en situació d'igualtat a la seva condició d'invident, sinó que esperonava la seva desinhibició i augmentava el grau de seducció d'una música que es feia visible enmig de la foscor.

A punt de reeditar-se el directe que recull aquella experiència —*Jazz a les fosques. Vol. 1* (Swingfònic, 1999)—, el músic ja té a punt un segon volum a partir del nou muntatge que el passat estiu va presentar a l'Espai Caldera de la ciutat de Barcelona, dins el marc del Festival Grec.

Ara, però, la novetat més imminent és el disc que acaba d'enregistrar en companyia del seu trio i al costat de tot un veterà en matèria jazzística com és el trompetista **Josep Maria Farràs**. El seu títol, *Plaça Vella*, fa referència a un dels indrets més emblemàtics de Terrassa, ciutat que acull el festival de jazz més estratègic, on va néixer **Farràs** fa una pila d'anys i on els dos músics van fixar en ferm el seu propòsit llargament retardat de gravar un àlbum compartit.

“NO ACCEPTO QUE L'AMATEURISME S'UTILITZI COM A EXCUSA PER JUSTIFICAR UN NIVELL BAIX”

Tot començant un any que s'anuncia carregat de temences, **Terraza** ens rep al seu pis de l'Eixample de Barcelona. Està sol a casa. Els nens són amb la mare, la mànager de vacances, i tan sols una immensa fotografia de **Hank Jones** que regna a la sala del piano sembla prou companyia per fer-li costat en un espai que ell coneix pam a pam. Una inscripció en braille en el lloc dels CDs li permet trobar al moment el disc que vol escoltar, i una oïda atenta i desperta li dona la certesa d'adreçar-se al seu interlocutor com si l'estés mirant als ulls.

Realment la ceguesa d'**Ignasi Terraza** és només una mancança física, perquè tant a nivell mental com d'actitud sembla que et vegi fins el pensament més soterrat. A diferència de molts cecs que solen emprar el crit per assegurar-se que els senten des de l'altre costat, **Terraza** sempre ha optat per la reacció inversa. A més xivarri, menys volum. Una actitud que li ha concedit un to moderat i suau de conversa, d'una amabilitat serena que el fa reconfortant.

Agraït amb els lectors de la revista JAÇ des que l'any passat van premiar la seva referència *The Black Key*

(Swing Alley, 2007) com a Millor Disc de Jazz del 2008, un guardó que va compartir amb els solistes **Ramon Fossati**, **Toni Solà** i, és clar, la secció rítmica del seu indissociable trio —**Jules Bikoko** (contrabaix) i **Jean Pierre Derouard** (bateria)—, **Ignasi Terraza** reconeix que una de les seves assignatures pendents —entre moltes altres— és fer un disc de piano sol.

Mentre la soledat davant el piano continua sent una fita, el músic no cedeix en l'afany de compartir el seu art amb tots aquells que destil·len idèntica passió. Es delata quan li brilla la mirada a l'hora de parlar del seu duet amb el pianista italià **Dado Moroni** sobre un repertori del gran **Oscar Peterson**, o quan és el saxofonista del francès **Pierrick Pedron** qui li fa costat en una d'aquelles nits màgiques al Jamboree.

Entre les seves companyies habituals, la de **Josep Maria Farràs** potser és una de les que ha practicat amb més assiduitat, tot i que el disc que n'ha deixat testimoni s'ha fet esperar. Tal com es detalla a l'interior de la carpeta, **Farràs** i **Terraza** no són més, ni tampoc menys, que “dos músics, de dues generacions, amb dos instruments, dues visions i una mateixa passió”. Ara bé...

JAÇ | Exagerava Tete Montoliu quan declarava que l'únic músic de jazz que hi havia al país era Josep Maria Farràs?

IGNASI TERRAZA | Tots sabem que el **Tete** tenia aquesta forma de parlar, que molt sovint utilitzava sentències a manera de provocació. Exterioritzava els seus punts de vista d'una manera molt passional,

i això era fantàstic, perquè aconseguia que tot el que deia tingués una certa repercussió. Suposo que el que volia dir és que quan tocava amb **Josep Maria Farràs** se sentia en la mateixa ona. Malgrat la lleugera diferència d'edat, tots dos s'havien nodrit de la mateixa mamella jazzística. Compartien estils, gustos i una manera d'entendre i viure el jazz com només podria fer-se en aquella època. A diferència d'ara, quan **Tete** i **Farràs** van obrir-se camí tocant jazz, el col·lectiu de músics que es dedicaven a aquesta expressió era sensiblement reduït. En molts aspectes el jazz en la seva percepció moderna era una música nova en la Catalunya de la segona meitat del segle XX. És clar que hi havia més músics imbuïts per aquelles sonoritats tan noves, però la *boutade* de **Montoliu** el portava a destacar un dels seus predilectes.

JAÇ | Un músic que després de més de quaranta anys continua sent amateur...

I.T | És possible que fos aquesta condició de músic amateur de **Farràs** la que determinés la sentència del **Tete**. És una manera de deixar palès que en això no s'hi està per la fama, ni per guanyar diners o per triomfar a l'escenari. Esclar que si tot això arriba benvingut sigui, però el jazz requereix creure-t'ho i dedicar-t'hi sense esperar res més a canvi que la satisfacció de millorar cada dia. Un músic amateur, com és el cas de **Farràs**, difícilment farà alguna cosa en contra de la seva voluntat. No cedirà davant les modes ni tindrà cap més pretensió que gaudir amb la seva vocació. La dedicació a una feina que li

EL PIANISTA REBUTJA QUE EL CONSIDERIN HEREU DE TETE MONTOLIU

garanteix el sustent li permet practicar la seva afició amb un grau, si és possible, més elevat de llibertat. L'elecció de l'amateurisme el posiciona en un espai diferent de la resta dels seus col·legues professionals, i això segur que va animar **Montoliu** a dir el que va dir, tot sabent que estava parlant d'un músic al marge de la competitivitat.

“EL JAZZ NO ÉS UN ESTIL, SINÓ UN SO AMB DOS ELEMENTS PRINCIPALS: EXPRESSIÓ I RITME”

JAÇ | L'amateurisme, en aquest cas de Josep Maria Darràs, el consideres una elecció?

I.T | En certa manera parlar d'amateurs i professionals en el nostre ofici es presta a una certa confusió. Quants músics de jazz viuen realment de la música que fan o interpreten? ¿Són amateurs o professionals tots els que han de combinar els bolos amb les classes per arribar a final de mes? Si qualsevol que tingui una feina de nou a cinc, a la nit puja a un escenari amb el seu grup i cobra per l'actuació, l'hem de considerar amateur o professional? Ha arribat un punt que el terme 'amateur' l'únic que deixa clar és que la font d'ingressos principal del subjecte en qüestió no és la pràctica de la música. Amb això vull dir que **Josep Maria Farràs** és un amateur des del moment que tria dedicar-se a la botiga d'instruments de la família. Però cada vegada que puja a un escenari o entra a un estudi de gravació la seva actitud és tan professional com la de qualsevol altre que es dedica a la música al cent per cent. El que no accepto és que l'amateurisme s'utilitzi davant del públic com una excusa que pretengui justificar un nivell baix. Des del moment en què hi ha contractació, es cobra una entrada i es puja a dalt d'un escenari, no accepto justificacions com ara "fem el que sabem" o "no ho podem fer millor". Entenc que es té l'obligació de respondre amb qualitat i amb un bon xou. Abans que distingir entre amateurs i professionals penso que l'única divisió possible és la que separa els músics bons dels dolents. Si després o abans de tocar es dediquen a arrencar queixals o a fer la pedicura, m'interessa ben poc. El que vull és que toquin com els millors i que no em vinguin amb excuses.

JAÇ | Un exemple del que dius podria ser el paper de La Locomotora Negra?

I.T | Exactament. Són un col·lectiu molt exigent amb ells mateixos que tenen un concepte molt elevat del respecte que deuen al seu públic. Fa trenta-cinc anys

TERRAZA NO DISTINGEIX ENTRE AMATEURS I PROFESSIONALS

que assagen cada dilluns i tenen uns músics amb un nivell i un grau de coneixement que justifica la credibilitat que s'han guanyat. Llavors, com a totes les orquestres, hi ha solistes més bons i altres de no tant, però el grau de cohesió, unió i força que transmet aquesta formació és absolutament envejable.

JAÇ | I què hi ha del músic que decideix dedicar-se a la música al cent per cent?

I.T | És com llançar-se a una piscina sense saber si està plena o l'acaben de buidar. Dedicar-se al jazz en aquest país amb el propòsit de guanyar-te la vida és com una aposta d'alt risc, però també és la millor manera de posar-se a prova un mateix i saber si pots créixer o no en el terreny musical. En definitiva, la professionalitat i l'amateurisme depenen del mateix: que hi hagi un bon músic al darrere.

JAÇ | Gravar un disc amb Josep Maria Farràs era un deute pendent?

I.T | Era una cosa que havia de passar. Només era qüestió de temps. Va ser fa un parell anys, després de tocar al Parc Vallparadís de Terrassa dins el marc

del festival, quan vam decidir de posar fil a l'agulla. Aquell estiu vam gravar una sessió però va quedar incompleta. Els compromisos i altres projectes van aturar aquell primer intent, que finalment vam poder reprendre l'estiu del 2008 i arrodonir el material que teníem. Fins i tot hem pogut rematar la feina convidant **Jesse Davis**, a qui jo considero un dels millors saxos alts de l'actualitat.

JAÇ | Com us va plantejar Plaça Vella?

I.T | Diria que és una síntesi de les col·laboracions que hem anat fent durant els darrers vint anys. Ens coneixem des del 1985 i ens hem trobat en tota mena de formacions: quintets, quartets, big bands... Hem gravat vuit temes en quartet, dos en quintet i un a duo. La idea era fer un disc on ens trobéssim còmodes amb un jazz que circulés pel carrer principal.

JAÇ | Vols dir *mainstream*?

I.T | Potser en el pla literal seria el terme, però de concepte no tant, perquè no es tracta d'un tipus de jazz que estigui de moda i encara menys d'una proposta comercial tal com avui s'entendria aquest aspecte.

Teníem clar que l'àlbum havia de tenir estàndards, però també temes nous d'autoria pròpia. Es tractava d'aprofitar el so *straight ahead* de la trompeta de **Farràs**, totalment familiaritzada amb els clàssics, i complementar-ho amb algunes peces noves que hem anat assajant.

JAÇ | No era un plantejament massa previsible?

I.T | És possible que els temes "Once I Loved" d'**Antonio Carlos Jobim**, "I Remember You" de **Johnny Mercer** i "Autumn Leaves" de **Jacques Prévert** sonin com ja escoltats, però la gràcia és precisament en el tipus d'arranjaments que fa que sonin diferent, per això també apareix la improvisació com una aportació personal. Som els primers de ser conscients però que la perfecció i la frescor són difícils de conjugar. En aquest sentit, la participació de músics com el contrabaixista **Dimitri Skidanov** és proverbial a l'hora de marcar diferències. La seva formació clàssica, per exemple, l'ha convertit en un dels pocs contrabaixistes de jazz especialistes a tocar amb arc. I precisament aquesta característica ja ens aporta un so diferent.

JAÇ | Acceptes que t'encasellin com un pianista de jazz de l'escola clàssica?

I.T | El més important no és que m'encasellin sinó que, gairebé sense adonar-se'n, es trobin escoltant-me. La meva convicció és la d'haver elaborat un disc amb un plantejament, un llenguatge que és vell i nou al mateix temps. Sempre parteixo de la idea de crear coses noves des de la tradició pròpia i així poder establir un referent més intemporal. Quan ara sentim

discos dels anys quaranta, cinquanta i seixanta ens adonem que la separació d'estils i dècades no és tan acusada. El pas del temps ho posa tot a nivell. **Bach**, en un primer moment, el van considerar un carca per dedicar-se al barroc i ara és el músic més admirat.

JAÇ | Quin és l'esperit del disc?

I.T | D'entrada volíem retre un homenatge a grans trompetistes de la història com **Louis Armstrong** oferint una gamma variada de sonoritats diverses de l'instrument. Un gest on no podia faltar **Miles Davis**, però que també reserva una porció per a **Clifford Brown**, a qui **Benny Golson** dedica "I Remember Clifford", i que també interpretava **Lee Morgan**, un altre trompetista capçalera de **Farràs**.

"NO EM CONSIDERO UN INTEGRISTA, PERÒ ON EM TROBO MÉS CÒMODE ÉS EN EL JAZZ"

JAÇ | Et veuries tocant amb Carles Santos?

I.T | I per què no? És un gran pianista de clàssic. Vaig veure un dels seus darrers muntatges a l'Espai Brossa i em va agradar molt, tot i que ell no tocava. Per mi això de tocar és com un joc. M'agrada molt improvisar d'una manera lliure. Quan vaig començar recordo que portava els professors del Conservatori de corcoll per les improvisacions que feia a partir d'obres de **Mozart** o **Bach**.

JAÇ | Coneixes les adaptacions d'Uri Caine sobre l'obra de músics com Mahler, Wagner o Mozart?

I.T | T'he de confessar que no, però m'interessaria.

JAÇ | Has actuat amb La Fura dels Baus i també t'has disfressat d'època com a compositor i músic de l'obra *El vestit nou de l'emperador* que s'ha representat al Teatre Nacional de Catalunya. Estàs obert a tot tipus d'experiències.

I.T | Sí, m'agrada explorar, incorporar i enriquir la meua música, sempre que em pugui expressar a través del meu llenguatge, que és el jazz. No em considero un integrista, però on em trobo més còmode i on dispo de més recursos per expressar-me és en el jazz.

JAÇ | En tot cas, però, el teu estil no s'associa amb l'experimentació.

I.T | No he considerat mai el jazz un estil, sinó un so on hi ha dos elements principals: l'expressió i el ritme. Fa un temps que vaig escriure que el jazz és aquella música que em mou i em commou alhora. Si la música em deixa fred i no em transmet emoció ni sentiment el problema ja no és estètic sinó essencial.

JAC | Et consideres un músic innovador?

I.T | Jo em veig igual ara que fa quinze anys. És clar que he evolucionat, ara bé, ho he fet sobre el mateix tronc que em vaig fixar al punt de partida. Caldria precisar com s'aplica el terme 'innovar', perquè si es tracta d'incorporar els elements de la moda del moment com ara pot ser l'electrònica o el hip-hop, més que transgressor ho trobo oportunista.

JAC | Si parlem de pianistes reconstruïts, què t'interessa de Keith Jarrett?

I.T | M'atrau sobretot l'amplitud de visió que hi ha dins la seva música, quan a les seves introduccions de piano lliure fa sonar **Brahms, Ravel, Debussy** o altres clàssics i percep tot el bagatge amb només quatre notes. Quan improvisa a partir de la música clàssica i després ho enllaça amb el jazz, **Jarrett** és un artista únic.

“DEDICAR-SE AL JAZZ EN AQUEST PAÍS PER GUANYAR-S'HI LA VIDA ÉS UNA APOSTA D'ALT RISC”

JAC | Per què a **Brad Mehldau** el molesta tant que el comparin amb **Bill Evans**?

I.T | Ho entenc perfectament. És com si entre els pianistes catalans sempre s'estés buscant el nou **Tete Montoliu**. Ara bé, també puc donar fe que la primera vegada que el vaig veure quan va venir a principi dels noranta a un seminari del Taller de Músics em semblava que estava sentint la reencarnació de **Bill Evans**. Després el seu llenguatge ha anat creixent amb elements de **Wynton Kelly, Herbie Hancock** i el mateix **Keith Jarrett**, a més d'anar enfortint cada cop la seva pròpia personalitat. Però totes aquestes referències segueixen sent en ell com són en tots nosaltres filtrades pel nostre sedàs.

JAC | En el teu cas, quines serien les cinc referències que més t'han marcat?

I.T | Si em permetessis la llicència d'esmentar en el pròleg **Fats Waller** com a insuperable a l'*stride* piano i a l'epíleg **Tete Montoliu** per raons més que evidents, la llista dels meus cinc la formarien **Art Tatum, Hank Jones, Nat King Cole, Oscar Peterson** i **Ahmad Jamal**.

JAC | I si haguessis de destacar cinc pianistes de la nova fornada quina seria la teva selecció?

I.T | També la tinc, apunta: **Eric Reed, Brad Mehldau, Benny Green, Mulgrew Miller** i **Jacky Terrasson**.

JAC | Els fitxaries per la teva discogràfica?

I.T | Amb els ulls tancats.

INTERPRETANT "LA VIE EN ROSE" A JAZZ A LES FOSQUES

Futbol, amor i swing

TEXT MARTÍ FARRÉ FOTO EVA ÀLVAREZ

Fa molta calor, molta, i el lloc on es durà a terme tan original acte, La Caldera, no convida gaire a refrescar-se. Es tracta d'una mena de nau industrial al barceloní barri de Gràcia, reconvertida en sala alternativa de dansa i teatre. Pareds altes, portes de magatzem i un passadís estret que condueix a una sala petita, emmoquetada, amb una grada de dues fileres i sense separació física entre l'escenari i l'espai reservat al públic. Escenografia mínima, és a dir, un piano de cua, una bateria, un contrabaix i tres catifes esfèriques de color verd.

A l'entrada, els assistents a la funció *Jazz a les fosques* —programat dins l'Off del Festival Grec 2008— reben com a obsequi un ventall. Forma part de l'espectacle?, o simplement és per combatre les altes temperatures? Misteri. Es tanquen quasi tots els llums i apareix l'actor valencià Elies Barberà enclenxinat, amb un micròfon a la mà, recitant un text al·lusiu a la llegenda del futbol Johan Cruyff.

Cruyff? El del "momento dado"? A les fosques. Un cop sec a la bateria i comença una atronadora versió de l'estàndard "Bolivia" a càrrec d'uns músics invisibles. Negror, calor, i una música penetrant que arriba directament a les entranyes. No cal tancar els ulls per sentir una per una les notes que dispara el pianista, per escoltar com batega la bateria, per vibrar amb el registre opac de les cordes del contrabaix. Cruyff? Ara sembla que reciten uns versos de Leopardi.

Cruyff? Leopardi? El to 'poinciana' del tema "Van Gogh" ajuda a pair el discurs escrit per Iban Baltran, futbolista i amant del romanticisme, segons sembla. Bé, en realitat encaixa amb aquesta banda sonora que s'escola pels seus porus del respectable. No cal res més, la música ho lliga tot. Futbol, amor i swing. Passió. La vida és un tango? No, és de color de rosa. Fins i tot els futbolistes ho saben.

IGNASI TERRAZA PASSIÓ CEGA

Els seus discos tenen un espai propi a les botigues del Japó. El Festival de Montreal ha demostrat interès per la seva proposta. La ciutat francesa de Marciac, que acull un dels festivals de jazz més importants del continent, l'ha inclòs en la seva temporada regular. Té un segell i web pròpies —Swit Records— i acaba de publicar disc —*Plaça Vella*— en companyia d'un dels pioners del jazz a Catalunya, el trompetista **Josep Maria Farràs**, i el que ell considera el millor saxo alt de l'actualitat, **Jesse Davis**. Toca a les fosques i és el pianista més lluminós del jazz català. El seu nom, **Ignasi Terraza**.

TEXT PERE PONS **FOTOS** JUAN MIGUEL MORALES

Ara fa deu anys **Ignasi Terraza** es va inventar *Jazz a les fosques*, un espectacle que va permetre a molts espectadors veure la llum. La sensació de percebre la música en directe des d'una sala obscura no només posava el públic en situació d'igualtat a la seva condició d'invident, sinó que esperonava la seva desinhibició i augmentava el grau de seducció d'una música que es feia visible enmig de la foscor.

A punt de reeditar-se el directe que recull aquella experiència —*Jazz a les fosques. Vol. 1* (Swingfònic, 1999)—, el músic ja té a punt un segon volum a partir del nou muntatge que el passat estiu va presentar a l'Espai Caldera de la ciutat de Barcelona, dins el marc del Festival Grec.

Ara, però, la novetat més imminent és el disc que acaba d'enregistrar en companyia del seu trio i al costat de tot un veterà en matèria jazzística com és el trompetista **Josep Maria Farràs**. El seu títol, *Plaça Vella*, fa referència a un dels indrets més emblemàtics de Terrassa, ciutat que acull el festival de jazz més estratègic, on va néixer **Farràs** fa una pila d'anys i on els dos músics van fixar en ferm el seu propòsit llargament retardat de gravar un àlbum compartit.

“NO ACCEPTO QUE L'AMATEURISME S'UTILITZI COM A EXCUSA PER JUSTIFICAR UN NIVELL BAIX”

Tot començant un any que s'anuncia carregat de temences, **Terraza** ens rep al seu pis de l'Eixample de Barcelona. Està sol a casa. Els nens són amb la mare, la mànager de vacances, i tan sols una immensa fotografia de **Hank Jones** que regna a la sala del piano sembla prou companyia per fer-li costat en un espai que ell coneix pam a pam. Una inscripció en braille en el lloc dels CDs li permet trobar al moment el disc que vol escoltar, i una oïda atenta i desperta li dona la certesa d'adreçar-se al seu interlocutor com si l'estés mirant als ulls.

Realment la ceguesa d'**Ignasi Terraza** és només una mancança física, perquè tant a nivell mental com d'actitud sembla que et vegi fins el pensament més soterrat. A diferència de molts cecs que solen emprar el crit per assegurar-se que els senten des de l'altre costat, **Terraza** sempre ha optat per la reacció inversa. A més xivarri, menys volum. Una actitud que li ha concedit un to moderat i suau de conversa, d'una amabilitat serena que el fa reconfortant.

Agraït amb els lectors de la revista JAÇ des que l'any passat van premiar la seva referència *The Black Key*

(*Swing Alley*, 2007) com a Millor Disc de Jazz del 2008, un guardó que va compartir amb els solistes **Ramon Fossati**, **Toni Solà** i, és clar, la secció rítmica del seu indissociable trio —**Jules Bikoko** (contrabaix) i **Jean Pierre Derouard** (bateria)—, **Ignasi Terraza** reconeix que una de les seves assignatures pendents —entre moltes altres— és fer un disc de piano sol.

Mentre la soledat davant el piano continua sent una fita, el músic no cedeix en l'afany de compartir el seu art amb tots aquells que destil·len idèntica passió. Es delata quan li brilla la mirada a l'hora de parlar del seu duet amb el pianista italià **Dado Moroni** sobre un repertori del gran **Oscar Peterson**, o quan és el saxofonista del francès **Pierrick Pedron** qui li fa costat en una d'aquelles nits màgiques al Jamboree.

Entre les seves companyies habituals, la de **Josep Maria Farràs** potser és una de les que ha practicat amb més assiduitat, tot i que el disc que n'ha deixat testimoni s'ha fet esperar. Tal com es detalla a l'interior de la carpeta, **Farràs** i **Terraza** no són més, ni tampoc menys, que “dos músics, de dues generacions, amb dos instruments, dues visions i una mateixa passió”. Ara bé...

JAÇ | Exagerava Tete Montoliu quan declarava que l'únic músic de jazz que hi havia al país era Josep Maria Farràs?

IGNASI TERRAZA | Tots sabem que el **Tete** tenia aquesta forma de parlar, que molt sovint utilitzava sentències a manera de provocació. Exterioritzava els seus punts de vista d'una manera molt passional,

i això era fantàstic, perquè aconseguia que tot el que deia tingués una certa repercussió. Suposo que el que volia dir és que quan tocava amb **Josep Maria Farràs** se sentia en la mateixa ona. Malgrat la lleugera diferència d'edat, tots dos s'havien nodrit de la mateixa mamella jazzística. Compartien estils, gustos i una manera d'entendre i viure el jazz com només podria fer-se en aquella època. A diferència d'ara, quan **Tete** i **Farràs** van obrir-se camí tocant jazz, el col·lectiu de músics que es dedicaven a aquesta expressió era sensiblement reduït. En molts aspectes el jazz en la seva percepció moderna era una música nova en la Catalunya de la segona meitat del segle XX. És clar que hi havia més músics imbuïts per aquelles sonoritats tan noves, però la *boutade* de **Montoliu** el portava a destacar un dels seus predilectes.

JAÇ | Un músic que després de més de quaranta anys continua sent amateur...

I.T | És possible que fos aquesta condició de músic amateur de **Farràs** la que determinés la sentència del **Tete**. És una manera de deixar palès que en això no s'hi està per la fama, ni per guanyar diners o per triomfar a l'escenari. Esclar que si tot això arriba benvingut sigui, però el jazz requereix creure-t'ho i dedicar-t'hi sense esperar res més a canvi que la satisfacció de millorar cada dia. Un músic amateur, com és el cas de **Farràs**, difícilment farà alguna cosa en contra de la seva voluntat. No cedirà davant les modes ni tindrà cap més pretensió que gaudir amb la seva vocació. La dedicació a una feina que li

EL PIANISTA REBUTJA QUE EL CONSIDERIN HEREU DE TETE MONTOLIU

garanteix el sustent li permet practicar la seva afició amb un grau, si és possible, més elevat de llibertat. L'elecció de l'amateurisme el posiciona en un espai diferent de la resta dels seus col·legues professionals, i això segur que va animar **Montoliu** a dir el que va dir, tot sabent que estava parlant d'un músic al marge de la competitivitat.

“EL JAZZ NO ÉS UN ESTIL, SINÓ UN SO AMB DOS ELEMENTS PRINCIPALS: EXPRESSIÓ I RITME”

JAÇ | L'amateurisme, en aquest cas de Josep Maria Darràs, el consideres una elecció?

I.T | En certa manera parlar d'amateurs i professionals en el nostre ofici es presta a una certa confusió. Quants músics de jazz viuen realment de la música que fan o interpreten? ¿Són amateurs o professionals tots els que han de combinar els bolos amb les classes per arribar a final de mes? Si qualsevol que tingui una feina de nou a cinc, a la nit puja a un escenari amb el seu grup i cobra per l'actuació, l'hem de considerar amateur o professional? Ha arribat un punt que el terme 'amateur' l'únic que deixa clar és que la font d'ingressos principal del subjecte en qüestió no és la pràctica de la música. Amb això vull dir que **Josep Maria Farràs** és un amateur des del moment que tria dedicar-se a la botiga d'instruments de la família. Però cada vegada que puja a un escenari o entra a un estudi de gravació la seva actitud és tan professional com la de qualsevol altre que es dedica a la música al cent per cent. El que no accepto és que l'amateurisme s'utilitzi davant del públic com una excusa que pretengui justificar un nivell baix. Des del moment en què hi ha contractació, es cobra una entrada i es puja a dalt d'un escenari, no accepto justificacions com ara "fem el que sabem" o "no ho podem fer millor". Entenc que es té l'obligació de respondre amb qualitat i amb un bon xou. Abans que distingir entre amateurs i professionals penso que l'única divisió possible és la que separa els músics bons dels dolents. Si després o abans de tocar es dediquen a arrencar queixals o a fer la pedicura, m'interessa ben poc. El que vull és que toquin com els millors i que no em vinguin amb excuses.

JAÇ | Un exemple del que dius podria ser el paper de La Locomotora Negra?

I.T | Exactament. Són un col·lectiu molt exigent amb ells mateixos que tenen un concepte molt elevat del respecte que deuen al seu públic. Fa trenta-cinc anys

TERRAZA NO DISTINGEIX ENTRE AMATEURS I PROFESSIONALS

que assagen cada dilluns i tenen uns músics amb un nivell i un grau de coneixement que justifica la credibilitat que s'han guanyat. Llavors, com a totes les orquestres, hi ha solistes més bons i altres de no tant, però el grau de cohesió, unió i força que transmet aquesta formació és absolutament envejable.

JAÇ | I què hi ha del músic que decideix dedicar-se a la música al cent per cent?

I.T | És com llançar-se a una piscina sense saber si està plena o l'acaben de buidar. Dedicar-se al jazz en aquest país amb el propòsit de guanyar-te la vida és com una aposta d'alt risc, però també és la millor manera de posar-se a prova un mateix i saber si pots créixer o no en el terreny musical. En definitiva, la professionalitat i l'amateurisme depenen del mateix: que hi hagi un bon músic al darrere.

JAÇ | Gravar un disc amb Josep Maria Farràs era un deute pendent?

I.T | Era una cosa que havia de passar. Només era qüestió de temps. Va ser fa un parell anys, després de tocar al Parc Vallparadís de Terrassa dins el marc

del festival, quan vam decidir de posar fil a l'agulla. Aquell estiu vam gravar una sessió però va quedar incompleta. Els compromisos i altres projectes van aturar aquell primer intent, que finalment vam poder reprendre l'estiu del 2008 i arrodonir el material que teníem. Fins i tot hem pogut rematar la feina convidant **Jesse Davis**, a qui jo considero un dels millors saxos alts de l'actualitat.

JAÇ | Com us va plantejar Plaça Vella?

I.T | Diria que és una síntesi de les col·laboracions que hem anat fent durant els darrers vint anys. Ens coneixem des del 1985 i ens hem trobat en tota mena de formacions: quintets, quartets, big bands... Hem gravat vuit temes en quartet, dos en quintet i un a duo. La idea era fer un disc on ens trobéssim còmodes amb un jazz que circulés pel carrer principal.

JAÇ | Vols dir *mainstream*?

I.T | Potser en el pla literal seria el terme, però de concepte no tant, perquè no es tracta d'un tipus de jazz que estigui de moda i encara menys d'una proposta comercial tal com avui s'entendria aquest aspecte.

Teníem clar que l'àlbum havia de tenir estàndards, però també temes nous d'autoria pròpia. Es tractava d'aprofitar el so *straight ahead* de la trompeta de **Farràs**, totalment familiaritzada amb els clàssics, i complementar-ho amb algunes peces noves que hem anat assajant.

JAÇ | No era un plantejament massa previsible?

I.T | És possible que els temes "Once I Loved" d'**Antonio Carlos Jobim**, "I Remember You" de **Johnny Mercer** i "Autumn Leaves" de **Jacques Prévert** sonin com ja escoltats, però la gràcia és precisament en el tipus d'arranjaments que fa que sonin diferent, per això també apareix la improvisació com una aportació personal. Som els primers de ser conscients però que la perfecció i la frescor són difícils de conjugar. En aquest sentit, la participació de músics com el contrabaixista **Dimitri Skidanov** és proverbial a l'hora de marcar diferències. La seva formació clàssica, per exemple, l'ha convertit en un dels pocs contrabaixistes de jazz especialistes a tocar amb arc. I precisament aquesta característica ja ens aporta un so diferent.

JAÇ | Acceptes que t'encasellin com un pianista de jazz de l'escola clàssica?

I.T | El més important no és que m'encasellin sinó que, gairebé sense adonar-se'n, es trobin escoltant-me. La meva convicció és la d'haver elaborat un disc amb un plantejament, un llenguatge que és vell i nou al mateix temps. Sempre parteixo de la idea de crear coses noves des de la tradició pròpia i així poder establir un referent més intemporal. Quan ara sentim

discos dels anys quaranta, cinquanta i seixanta ens adonem que la separació d'estils i dècades no és tan acusada. El pas del temps ho posa tot a nivell. **Bach**, en un primer moment, el van considerar un carca per dedicar-se al barroc i ara és el músic més admirat.

JAÇ | Quin és l'esperit del disc?

I.T | D'entrada volíem retre un homenatge a grans trompetistes de la història com **Louis Armstrong** oferint una gamma variada de sonoritats diverses de l'instrument. Un gest on no podia faltar **Miles Davis**, però que també reserva una porció per a **Clifford Brown**, a qui **Benny Golson** dedica "I Remember Clifford", i que també interpretava **Lee Morgan**, un altre trompetista capçalera de **Farràs**.

"NO EM CONSIDERO UN INTEGRISTA, PERÒ ON EM TROBO MÉS CÒMODE ÉS EN EL JAZZ"

JAÇ | Et veuries tocant amb Carles Santos?

I.T | I per què no? És un gran pianista de clàssic. Vaig veure un dels seus darrers muntatges a l'Espai Brossa i em va agradar molt, tot i que ell no tocava. Per mi això de tocar és com un joc. M'agrada molt improvisar d'una manera lliure. Quan vaig començar recordo que portava els professors del Conservatori de corcoll per les improvisacions que feia a partir d'obres de **Mozart** o **Bach**.

JAÇ | Coneixes les adaptacions d'Uri Caine sobre l'obra de músics com Mahler, Wagner o Mozart?

I.T | T'he de confessar que no, però m'interessaria.

JAÇ | Has actuat amb La Fura dels Baus i també t'has disfressat d'època com a compositor i músic de l'obra *El vestit nou de l'emperador* que s'ha representat al Teatre Nacional de Catalunya. Estàs obert a tot tipus d'experiències.

I.T | Sí, m'agrada explorar, incorporar i enriquir la meua música, sempre que em pugui expressar a través del meu llenguatge, que és el jazz. No em considero un integrista, però on em trobo més còmode i on dispo de més recursos per expressar-me és en el jazz.

JAÇ | En tot cas, però, el teu estil no s'associa amb l'experimentació.

I.T | No he considerat mai el jazz un estil, sinó un so on hi ha dos elements principals: l'expressió i el ritme. Fa un temps que vaig escriure que el jazz és aquella música que em mou i em commou alhora. Si la música em deixa fred i no em transmet emoció ni sentiment el problema ja no és estètic sinó essencial.

JAC | Et consideres un músic innovador?

I.T | Jo em veig igual ara que fa quinze anys. És clar que he evolucionat, ara bé, ho he fet sobre el mateix tronc que em vaig fixar al punt de partida. Caldria precisar com s'aplica el terme 'innovar', perquè si es tracta d'incorporar els elements de la moda del moment com ara pot ser l'electrònica o el hip-hop, més que transgressor ho trobo oportunista.

JAC | Si parlem de pianistes reconstrats, què t'interessa de Keith Jarrett?

I.T | M'atrau sobretot l'amplitud de visió que hi ha dins la seva música, quan a les seves introduccions de piano lliure fa sonar **Brahms, Ravel, Debussy** o altres clàssics i percep tot el bagatge amb només quatre notes. Quan improvisa a partir de la música clàssica i després ho enllaça amb el jazz, **Jarrett** és un artista únic.

“DEDICAR-SE AL JAZZ EN AQUEST PAÍS PER GUANYAR-S'HI LA VIDA ÉS UNA APOSTA D'ALT RISC”

JAC | Per què a **Brad Mehldau** el molesta tant que el comparin amb **Bill Evans**?

I.T | Ho entenc perfectament. És com si entre els pianistes catalans sempre s'estés buscant el nou **Tete Montoliu**. Ara bé, també puc donar fe que la primera vegada que el vaig veure quan va venir a principi dels noranta a un seminari del Taller de Músics em semblava que estava sentint la reencarnació de **Bill Evans**. Després el seu llenguatge ha anat creixent amb elements de **Wynton Kelly, Herbie Hancock** i el mateix **Keith Jarrett**, a més d'anar enfortint cada cop la seva pròpia personalitat. Però totes aquestes referències segueixen sent en ell com són en tots nosaltres filtrades pel nostre sedàs.

JAC | En el teu cas, quines serien les cinc referències que més t'han marcat?

I.T | Si em permetessis la llicència d'esmentar en el pròleg **Fats Waller** com a insuperable a l'*stride* piano i a l'epíleg **Tete Montoliu** per raons més que evidents, la llista dels meus cinc la formarien **Art Tatum, Hank Jones, Nat King Cole, Oscar Peterson** i **Ahmad Jamal**.

JAC | I si haguessis de destacar cinc pianistes de la nova fornada quina seria la teva selecció?

I.T | També la tinc, apunta: **Eric Reed, Brad Mehldau, Benny Green, Mulgrew Miller** i **Jacky Terrasson**.

JAC | Els fitxaries per la teva discogràfica?

I.T | Amb els ulls tancats.

INTERPRETANT "LA VIE EN ROSE" A JAZZ A LES FOSQUES

Futbol, amor i swing

TEXT MARTÍ FARRÉ FOTO EVA ÀLVAREZ

Fa molta calor, molta, i el lloc on es durà a terme tan original acte, La Caldera, no convida gaire a refrescar-se. Es tracta d'una mena de nau industrial al barceloní barri de Gràcia, reconvertida en sala alternativa de dansa i teatre. Pareds altes, portes de magatzem i un passadís estret que condueix a una sala petita, emmoquetada, amb una grada de dues fileres i sense separació física entre l'escenari i l'espai reservat al públic. Escenografia mínima, és a dir, un piano de cua, una bateria, un contrabaix i tres catifes esfèriques de color verd.

A l'entrada, els assistents a la funció *Jazz a les fosques* —programat dins l'Off del Festival Grec 2008— reben com a obsequi un ventall. Forma part de l'espectacle?, o simplement és per combatre les altes temperatures? Misteri. Es tanquen quasi tots els llums i apareix l'actor valencià Elies Barberà enclenxinat, amb un micròfon a la mà, recitant un text al·lusiu a la llegenda del futbol Johan Cruyff.

Cruyff? El del "momento dado"? A les fosques. Un cop sec a la bateria i comença una atronadora versió de l'estàndard "Bolivia" a càrrec d'uns músics invisibles. Negror, calor, i una música penetrant que arriba directament a les entranyes. No cal tancar els ulls per sentir una per una les notes que dispara el pianista, per escoltar com batega la bateria, per vibrar amb el registre opac de les cordes del contrabaix. Cruyff? Ara sembla que reciten uns versos de Leopardi.

Cruyff? Leopardi? El to 'poinciana' del tema "Van Gogh" ajuda a pair el discurs escrit per Iban Baltran, futbolero i amant del romanticisme, segons sembla. Bé, en realitat encaixa amb aquesta banda sonora que s'escola pels seus porus del respectable. No cal res més, la música ho lliga tot. Futbol, amor i swing. Passió. La vida és un tango? No, és de color de rosa. Fins i tot els futbolistes ho saben.